

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Edukacji Włączającej

DEW-WWRKS.053.10.2025.EG

Warszawa, 19 lutego 2026 r.

Pan Piotr Wróbel
Prezes Zarządu Fundacji „515 Kilometrów”
Fundacja "515 kilometrów"

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na petycję z 14 listopada 2025 r., przekazaną do Ministerstwa Edukacji Narodowej 14.11.2025 r. przez Pana Marcina Skrzypka, Wicedyrektora Biura Komunikacji Społecznej Kancelarii Sejmu RP, przesyłam stanowisko Ministra Edukacji w sprawie.

Kształceniem specjalnym¹ obejmuje się uczniów niepełnosprawnych (m.in. z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera), niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

W systemie edukacji uczniem niepełnosprawnym jest uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, ze względu na niepełnosprawność².

Uczniowie z autyzmem, w tym zespołem Aspergera, mogą uczęszczać do każdego rodzaju (ogólnodostępne, integracyjne, specjalne) i typu szkoły (podstawowa, ponadpodstawowa) oraz do placówek systemu oświaty: specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy. Wybór formy kształcenia należy do rodziców³ dziecka, natomiast zespół orzekający wskazuje w orzeczeniu o

¹ Art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).

² Rodzaje niepełnosprawności zostały wskazane w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

³ Art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe: ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o rodzicach – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

potrzebie kształcenia specjalnego wszystkie możliwe formy kształcenia specjalnego, poczynając od najkorzystniejszej dla ucznia⁴.

Szkoły (w tym również niepubliczne⁵) zapewniają⁶:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów,
- zajęcia specjalistyczne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
- inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne,
- integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym, w tym z uczniami pełnosprawnymi,
- przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Warunkiem koniecznym do organizacji kształcenia specjalnego na terenie jednostki systemu oświaty jest przekazanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego do szkoły, w której uczeń realizuje obowiązek szkolny lub obowiązek nauki.

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego⁷, dyrektor szkoły decyduje o sposobie zabezpieczenia potrzeb uczniów, jak również odpowiada za właściwą organizację kształcenia specjalnego oraz realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, objętego kształceniem specjalnym w szkole ogólnodostępnej, obligatoryjnie zatrudnia się dodatkowo:

- nauczyciela posiadającego kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia ucznia niepełnosprawnego lub
- specjalistę lub
- pomoc nauczyciela,

z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego⁸.

Kwestie wynagrodzenia nauczycieli regulują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek

⁴ § 13 ust. Pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2061).

⁵ Art. 173 ww. ustawy – Prawo oświatowe.

⁶ § 5 ww. rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

⁷ Art. 68 ust. 5 ww. ustawy – Prawo oświatowe.

⁸ §7 ust. 2 ww. rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy⁹.

Rząd konsekwentnie podejmuje działania mające na celu poprawę warunków pracy nauczycieli i wzmocnienie prestiżu tego zawodu. Rekordowy wzrost wynagrodzeń nauczycieli w 2024 r. (33% i 30%) pozwolił przywrócić odpowiedni dla tej grupy zawodowej poziom płac w relacji do wskaźników makroekonomicznych. Projekt ustawy budżetowej na 2026 r. przewiduje 3% podwyższenie płac dla sfery budżetowej, w tym dla nauczycieli. Po uwzględnieniu tej podwyżki wynagrodzenie średnie nauczycieli od 1 stycznia 2026 r. będzie wynosiło:

- dla nauczycieli początkujących – 6 872,47 zł,
- dla nauczycieli mianowanych – 8 060,92 zł,
- dla nauczycieli dyplomowanych – 10 300,06 zł.

Od 1 stycznia 2026 r. wynagrodzenie średnie nauczycieli początkujących względem stanu z 2023 r. będzie wyższe o 44%, a wynagrodzenia nauczycieli mianowanych i dyplomowanych będą wyższe o 41%, niż w 2023 r.

Minister Edukacji zabiega każdorazowo o podwyższanie płac nauczycieli, w tym także nauczycieli specjalistów, w sposób, który poprawiłby relacje wynagrodzenia nauczycieli w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. Sprawy godnych warunków pracy nauczycieli oraz wzmocnienie prestiżu tego zawodu zaufania publicznego stanowią jeden z priorytetów polityki oświatowej państwa, czego dowodem są dokonane już i podjęte kolejne działania obecnego rządu. Ostateczne decyzje podejmowane są w odniesieniu do uwarunkowań budżetowych wynikających m.in. z procedur narzuconych mechanizmami nadmiernego deficytu.

Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi analizy i prace koncepcyjne oraz legislacyjne, których celem jest wzmocnienie stabilności i atrakcyjności zawodu nauczyciela, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności pracy nauczycieli i wspieraniu utrzymania wysokich standardów edukacyjnych oraz dalsze podnoszenie wynagrodzeń nauczycieli.

Środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego¹⁰, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie przedszkoli, szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹¹. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa¹².

Ministerstwo Edukacji Narodowej od szeregu lat prowadzi działania mające na celu:

- rozwijanie świadomości rozumienia założeń edukacji włączającej oraz wiedzy i umiejętności w zakresie realizacji tych założeń w praktyce,

⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 755, z późn. zm.

¹⁰ Art. 11 ust. 2 ww. ustawy - Prawo oświatowe.

¹¹ Art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 439).

¹² Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572).

- przygotowanie kadr do pracy w oddziałach zróżnicowanych pod względem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, uwzględniające w szczególności potrzeby wynikające z niepełnosprawności, w tym autyzmu,
- rozwój zasobów dla edukacji włączającej: standardy zatrudniania nauczycieli specjalistów, adaptacje podręczników dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe, poradniki, narzędzia diagnostyczne i materiały do pracy postdiagnostycznej,
- przygotowanie nowych rozwiązań merytoryczno-organizacyjnych w oparciu o standardy pracy uwzględniające współczesną wiedzę naukową i przykłady praktyki o potwierdzonej skuteczności oraz pilotaże, w tym rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

Podejmowane działania dotyczą również prac nad:

- zintegrowanym systemem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny,
- rozwiązaniami wspierającymi trafną identyfikację potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i uczniów oraz planowanie na tej podstawie działań wspierających, monitorowanie ich realizacji oraz ocenę skuteczności udzielanego wsparcia (jako określenie tego procesu przyjęto pojęcie „ocena funkcjonalna”);
- uzupełnieniem istniejącego systemu wsparcia przedszkoli i szkół o specjalistyczne centra wspierające edukację włączającą (SCWEW), będące propozycją nowej funkcji przedszkoli, szkół i placówek specjalnych,
- opracowaniem i wdrożeniem systemu zapewniania jakości edukacji włączającej oraz stałego rozwoju systemu wsparcia.

Nauczyciele, wychowawcy oraz nauczyciele specjaliści z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (w tym psycholodzy, pedagogzy, pedagogzy specjalni, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni) w szkole udzielają uczniom wsparcia, polegającego na identyfikowaniu i zaspokajaniu ich indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz edukacyjnych, a także na rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole¹³.

W celu poprawy dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniów wdrożono standaryzację zatrudniania w przedszkolach i szkołach nauczycieli specjalistów. Wprowadzenie standardów zostało rozłożone na dwa etapy: I etap od 1 września 2022 r. i II etap od 1 września 2024 r. Zwiększona liczba nauczycieli specjalistów oznacza zwiększony dostęp do wsparcia w przedszkolu/szkole, bez potrzeby uzyskiwania dodatkowych dokumentów wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, takich jak opinia czy orzeczenie.

Ogólna liczba nauczycieli specjalistów wzrosła o 10,4 tys. etatów – z 46,6 tys. (stan na 30.09.2023 r.) do 57 tys. w roku szkolnym 2025/2026 (stan na 12.02.2026 r.).

¹³ Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

Na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji, będącej instytucją podległą MEN, dostępne są materiały informacyjne dotyczące m.in. organizowania pracy i prowadzenia zajęć, terapii z uczniem z niepełnosprawnością, w tym uczniem z autyzmem. Pozwala to dyrektorom jednostek oświatowych, nauczycielom, specjalistom, rodzicom i wszystkim zainteresowanym powyższą tematyką, na pogłębienie wiedzy w tym zakresie i stosowanie jej w praktyce¹⁴.

MEN kontynuuje działania, których celem jest wspieranie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli specjalistów, w obszarze edukacji włączającej, uruchamiając m.in. bezpłatne studia podyplomowe na kierunkach:

- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny (studia umożliwiające zdobycie kwalifikacji do prowadzenia zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz zajmowania stanowiska nauczyciela pedagoga specjalnego w przedszkolu),
- kwalifikacyjne pn. „Pedagog specjalny w edukacji włączającej”,
- kwalifikacyjne pn. „Psychologia edukacyjna z przygotowaniem pedagogicznym”¹⁵,
- „Polski język migowy dla nauczycieli”¹⁶.

Działania MEN realizowane są m.in. w ramach projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)”:

- „Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży”¹⁷, w tym wspieranie społeczno-wychowawczej funkcji szkoły”,
- „Przygotowanie kompleksowego wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych”¹⁸,
- „Przygotowanie systemu informatycznego wspierającego poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne”,
- „Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą”¹⁹,

Wysokość zaplanowanych środków na wdrażanie założeń edukacji włączającej w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 wynosi 500 mln zł.

W ramach realizacji zadań wynikających z projektu pn. „Przygotowanie systemu informatycznego wspierającego poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne” - 6 października 2025 r. uruchomiono platformę wsparcie.gov.pl, na której udostępniono:

¹⁴ <https://ore.edu.pl/2024/09/uczen-ze-spektrum-autyzmu-asd-informacje-dla-nauczycieli-i-rodzicow/>

¹⁵ Studia adresowane do osób z tytułem magistra psychologii, które nie posiadają przygotowania pedagogicznego i chcą uzyskać takie przygotowanie.

¹⁶ Studia podyplomowe skierowane do nauczycieli szkół i placówek specjalnych, którzy na co dzień pracują z uczniami niesłyszącymi.

¹⁷ <https://www.ibe.edu.pl/pl/opis-wspieranie-dostepnosci-edukacji-dla-dzieci-i-mlodziezy>

¹⁸ <https://fersdlaporadni.sgh.waw.pl/>

¹⁹ <https://ore.edu.pl/2024/04/budowa-skoordynowanego-systemu-pomocy-specjalistycznej-opartego-na-specjalistycznych-centrach-wspierajacych-edukacje-wlaczajaca-o-projekcie/>

- narzędzia przesiewowe: Skrining Rozwoju Małego Dziecka (SRMD), Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej (KSzOF);
- narzędzia diagnostyczne: KAPP (Kompleksowa Analiza Procesów Poznawczych) oraz OKC (Objawy–Kompetencje–Cechy) przeznaczone wyłącznie dla nauczycieli specjalistów i dostępne po rejestracji konta użytkownika.

Narzędzia te są w pełni bezpłatne i dostępne w formie elektronicznej dla specjalistów zatrudnionych w jednostkach systemu oświaty. Uruchomienie platformy wsparcie.gov.pl, umożliwia zbieranie i agregowanie danych surowych, co pozwoli na aktualizację narzędzi i ich renormalizację. Platforma będzie sukcesywnie rozwijana o kolejne funkcjonalności i narzędzia.

Z wyrazami szacunku

Helena Maryjanowska
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/